Evropski varuh človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. *Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvorno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo* jezikovno in prevajalsko politiko [Povezava].

Odločba v zadevi 721/2019/MIG o zavrnitvi polnega dostopa javnosti do dokumentov Evropske komisije, ki se nanašajo na revizije morebitnih nasprotij interesov v Češki republiki

Odločba
Primer 721/2019/MIG - **Preiskava uvedena dne** 10/05/2019 - **Odločba z dne** 23/07/2019 - **Zadevna institucija ali organ** Evropska komisija (Nepravilnosti niso bile odkrite) |

Zadeva se je nanašala na zahtevo za dostop javnosti do dokumentov, ki jih je pripravila Evropska komisija v zvezi z revizijami, ki jih je opravila v Češki republiki zaradi morebitnih nasprotij interesov. Komisija je zavrnila dostop do dokumentov, pri čemer je trdila, da bi razkritje ogrozilo uspešno dokončanje tveganih revizij.

Varuhinja človekovih pravic je pregledala zadevne dokumente in ugotovila, da je Komisija upravičeno zavrnila dostop javnosti do njih. Zato je preiskavo zaključila, saj je ugotovila, da nepravilnosti ni bilo.

Ozadje pritožbe

1. Evropska unija zagotavlja sredstva državam članicam za podporo gospodarskemu razvoju in krepitev socialne kohezije po vsej EU. Programe ekonomske in socialne kohezije izvajajo države članice, kar pomeni, da izberejo, spremljajo in ocenjujejo projekte, ki prejemajo sredstva EU.

2. Komisija spremlja vsak program in lahko začasno ustavi plačila, če „ *obstajajo jasni dokazi, ki kažejo na znatne pomanjkljivosti v delovanju sistema upravljanja in nadzora“* [1] ali če so *„odhodki (...) povezani z nepravilnostjo, ki ima resne finančne posledice (...)“.* [2] V zvezi s tem je Komisija pooblaščena za izvajanje revizij, da preveri, ali so nadzorni mehanizmi držav članic ustrezni in ali obstajajo pomanjkljivosti in/ali nepravilnosti v zvezi s projekti, ki jih financira EU.

3. Komisija je leta 2018 v odziv na obtožbe o morebitnih navzkrižjih interesov v zvezi z nekaterimi projekti, ki jih financira EU, v Češki republiki revidirala sredstva EU, dodeljena podjetju Agrofert, ki je povezano s predsednikom vlade Češke republike.

4. Evropski parlament je 13. decembra 2018 po predstavitvi zgoraj navedenega Komisiji izdal resolucijo, v kateri je med drugim Komisijo pozval, naj *„objavi vse dokumente, ki jih ima na voljo v zvezi z možnim navzkrižjem interesov češkega predsednika vlade in ministra za kmetijstvo, in pojasni, katere ukrepe namerava sprejeti za izboljšanje stanja* ". [3]

5. Pritožnik, član senata Češke republike, je 19. decembra 2018 od Komisije zahteval, naj objavi dokumente v zvezi z revizijami Komisije [4] **To je bil dopis, ki ga je komisar Oettinger 29. novembra 2018 poslal češkim organom (katerega nerazkritje je predmet vzporednega primera pred varuhom človekovih pravic,** zadeva 724/2019/MIG), in štirje dokumenti iz decembra 2018, v katerih sta določena obseg in metodologija revizij, ki jih je treba opraviti v začetku leta 2019 (katerega nerazkritje je predmet te zadeve).

6. Komisija je zavrnila, vendar je opredelila štiri dokumente, ki spadajo na področje uporabe pritožnikove zahteve za dokumente, ki določajo obseg in metodologijo revizije.

7. Pritožnik je nato pozval Komisijo, naj pregleda svoje odločitve z vložitvijo t. i. „potrditvenih prošenj".

8. Komisija je januarja 2019 začela izvajati novo serijo revizij v zvezi s financiranjem, dodeljenim družbi Agrofert, ki so bile napovedane v dokumentih iz decembra 2018 (glej točko 5 zgoraj).

9. Komisija je februarja oziroma marca 2019 potrdila svojo odločitev, da dokumentov ne bo razkrila (sprejela je t. i. potrditvena sklepa). Komisija je v obeh primerih navedla dva razloga: trdila je, da bi objava dokumentov ogrozila namen inšpekcijskih pregledov, preiskav in revizij [5] ter da bi ogrozila zasebnost in integriteto posameznika [6] . Kar zadeva dopis, ki ga je komisar Oettinger poslal češkim organom (pritožba 724/2019/MIG), je Komisija trdila tudi, da bi razkritje resno ogrozilo njeno odločanje [7] . V zvezi z drugimi štirimi dokumenti je Komisija trdila, da bi razkritje oslabilo javni interes v zvezi s finančno politiko EU [8] .

10. Čeprav je Komisija priznala, da obstaja *„določen interes za obravnavano zadevo"* , je menila, da ta interes ne bi prevladal nad javnim interesom za zagotovitev, da se tekoče revizije in njeno odločanje pravilno izvajajo brez zunanjega pritiska.

11. Pritožnik je bil nezadovoljen z odločitvijo Komisije, da dokumentov ne razkrije, zato se je 18. aprila 2019 obrnil na varuhinjo človekovih pravic.

Preiskava

12. Zaradi učinkovitosti se je varuh človekovih pravic pridružil preiskavam (v tej pritožbi in pritožbi 724/2019/MIG). Varuh človekovih pravic je med skupno preiskavo preučil ustrezne dokumente.

13. Čeprav je ocena varuhinje človekovih pravic v zadevi 724/2019/MIG privedla do predloga za rešitev, da bi morala Komisija odobriti delni dostop javnosti do dokumenta, se lahko ta zadeva zaključi iz spodaj navedenih razlogov.

Argumenti, predstavljeni varuhu človekovih pravic

14. Varuh človekovih pravic je najprej ugotovil, da je bilo stališče Komisije v obeh primerih navedeno v njenih potrdilnih odgovorih pritožniku. Varuh človekovih pravic je obvestil Komisijo, da lahko po želji poda dodatna stališča. Komisija tega ni storila, zato je varuhinja človekovih pravic svojo oceno oprla na potrditveno odločbo Komisije in na pritožbo.

Trditve, ki jih je predstavila Komisija

15. Komisija je trdila, da se zadevni dokumenti v tej zadevi nanašajo na tekoče revizije in da bi njihovo razkritje lahko ogrozilo dokončanje teh revizij. [9] Zlasti je Komisija navedla, da bi razkritje dokumentov Komisijo izpostavilo tveganju zunanjega pritiska, kar bi škodilo pravilnemu izvajanju revizij in ogrozilo sodelovanje med Komisijo in češkimi organi.

16. Komisija je trdila tudi, da bi popolno razkritje dokumentov ogrozilo zasebnost in integriteto posameznikov, saj dokumenti vsebujejo nekatere osebne podatke [10] , kot so imena nevodstvenih uslužbencev Komisije.

17. V zvezi s tem primerom (zadeva 721/2019/MIG) je Komisija trdila tudi, da bi razkritje zahtevanih dokumentov ogrozilo finančne interese Evropske unije, saj bi oviralo zmožnost Komisije, da konstruktivno obravnava morebitne pomanjkljivosti v vzpostavljenih mehanizmih za preprečevanje navzkrižja interesov v Češki republiki in uporabi ustrezne korektivne ukrepe.

18. V zvezi z obstojem javnega interesa, ki bi lahko upravičil razkritje dokumentov, je Komisija navedla, da razume, da obstaja „ *določen interes za zadevno zadevo* “. Kljub temu je ugotovila, da ta interes ne bi prevladal nad javnim interesom, da se zagotovi pravilno izvajanje tekočih revizij brez zunanjega pritiska.

Argumenti pritožnika

19. Pritožnik je trdil, da je Komisija napačno ocenila obstoj in pomen javnega interesa za pridobitev dostopa do dokumentov. Pritožnik je trdil, da Komisija ni predložila nobene utemeljitve, zakaj ni javnega interesa za razkritje zahtevanih dokumentov.

Ocena varuha človekovih pravic

20. Varuhinja človekovih pravic meni, da je ozaveščenost javnosti o ukrepih Komisije v zvezi z obtožbami o morebitnih navzkrižjih interesov, ki vključujejo visokega javnega predstavnika in vključuje uporabo znatnih sredstev EU, zelo pomemben javni interes. Namenjen je obveščanju javnosti, ali so Komisija in češki organi pravočasno sprejeli vse ustrezne ukrepe za zaščito finančnih interesov EU in zagotovitev spoštovanja načela pravne države. Ta javni interes je pomemben, saj je posameznik, ki je v središču preiskave Komisije, sedanji predsednik vlade Češke republike.

21. Čeprav je javni interes v tej zadevi očiten, je ključno vprašanje, ali bi objava zahtevanih dokumentov *na tej stopnji revizij Komisije* koristila javnemu interesu ali pa bi bilo javnemu interesu bolje poskrbljeno, če bi Komisija dokumente objavila po *zaključku* revizij. Varuhinja človekovih pravic pri tej oceni razume, da je dokončanje revizij Komisije bistvenega pomena za natančno pojasnitev morebitnega navzkrižja interesov in zaščito javnih sredstev EU, če sploh.

22. Kljub temu varuh človekovih pravic po pregledu zadevnih dokumentov meni, da je Komisija zaradi spodaj navedenih razlogov v *tem trenutku upravičeno zavrnila dostop javnosti do njih, da bi* zaščitila namen tekočih revizij.

23. Ta zadeva se nanaša na štiri dokumente, v katerih so opisani časovni okvir, obseg in metodologija tekočih revizij Komisije.

24. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da so revizije potekale v času, ko je Komisija sprejela odločitev o pritožnikovi potrdilni prošnji. V dokumentih so navedene podrobne informacije o korakih in rokih revizije. Glede na vsebino dokumentov je jasno, da revizije še vedno potekajo in da bi lahko objava teh zelo specifičnih informacij *v tem trenutku* ogrozila prizadevanja za dokončanje revizij. Varuhinja človekovih pravic meni, da je za javni interes najbolje, da se Komisiji omogoči dokončanje revizij. S tem bi lahko Komisija pridobila še več informacij o morebitnem obstoju morebitnih nasprotij interesov. Zato varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je bila Komisija upravičena zavrniti dostop do štirih dokumentov v tem trenutku.

25. Vendar varuhinja človekovih pravic opozarja Komisijo, da bi morala glede na zelo velik javni interes za razkritje dokumentov ponovno preučiti, ali lahko dokumente objavi po zaključku revizij.

Zaključek

Varuh človekovih pravic na podlagi preiskave zaključi ta primer z naslednjo ugotovitvijo:

Komisija pri zavrnitvi dostopa javnosti do štirih dokumentov v zvezi s tekočimi revizijami ni ravnala nepravilno.

Pritožnik in Komisija bosta obveščena o tej odločitvi **.**

Emily O'Reilly

Evropski varuh človekovih pravic

Strasbourg, 23. 7. 2019

[1] Člen 83(1)(a) Uredbe št. 1303/2013 o skupnih določbah: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN [Povezava].

[2] Člen 142(1)(b) uredbe o skupnih določbah.

[3] Resolucija Evropskega parlamenta z dne 13. decembra 2018 o navzkrižju interesov in zaščiti proračuna EU v Češki republiki, točka 13, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0530_EN.pdf [Povezava].

[4] Uredba 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije določa: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R1049 [Povezava].

[5] Člen 4(2), tretja točka Uredbe št. 1049/2001.

[6] Člen 4(1)(b) Uredbe 1049/2001.

[7] Člen 4(3), prvi pododstavek, Uredbe 1049/2001.

[8] Člen 4(1)(a), četrta alinea, Uredbe 1049/2001.

[9] Sodba Splošnega sodišča z dne 12. maja 2015, *Technion/Evropska komisija,* T-480/11, EU:T:2015:272.

[10] V smislu Uredbe 2018/1725 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov je na voljo na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725 [Povezava].